

(Gewijzigd)

Niemand buitenspel

Uitgangspunten voor een nieuwe visie op sportbeleid

Vastgesteld door de gemeenteraad:
19 mei 2015

Inhoudsopgave

Inleiding	pag. 2
1. Visie en rol gemeente	pag. 3
2. Uitgangspunten sportstimulering	pag. 7
3. Uitgangspunten accommodatiebeleid	pag. 10
4. Financieel kader	pag. 13
Bijlage: Kengetallen en analyse huidige situatie	pag. 15

Inleiding

Stichtse Vecht is een sportieve gemeente waar een groot aantal inwoners actief deelneemt aan sport- en bewegingsactiviteiten. De samenleving heeft baat bij de mogelijkheid om te sporten. Mensen sporten om vele individuele redenen. Aan de ene kant werken mensen aan hun gezondheid, vitaliteit, persoonlijke en fysieke ontwikkeling. Maar sport staat ook voor plezier, ontspanning en is een bron van sociale contacten. Dat maakt sport een maatschappelijk bindmiddel. Dit alles draagt er toe bij dat we als gemeente, hoewel het geen wettelijke taak is, een rol voor onszelf zien om sporten mogelijk te maken. Maar welke rol? Hoe vullen we die rol in?

Wat hiervoor nodig is, is een helder afwegingskader. Een kader waarlangs we duurzame keuzes kunnen maken, met als doel dat sport toegankelijk, betaalbaar en bereikbaar is voor onze inwoners. Een kader dat richting en duidelijkheid geeft over de rol van de gemeente op het terrein van de sport.

Met betrekking tot het opstellen van sportbeleid moeten we met elkaar kijken hoe het nu gaat en nadenken over wat we in de toekomst zouden willen. Wat is er tot nu toe gedaan op het terrein van sport en welke initiatieven zijn er? We kijken naar de wensen vanuit de gemeente, de betrokken sportverenigingen en de inwoners. Het beleid moet passen binnen de kaders die er al liggen, zoals de gemeentelijke toekomstvisie, het coalitieprogramma en de uitgangspunten binnen het Sociale Domein. En dit alles bezien binnen de financiële mogelijkheden anno 2015 en verder. Met deze uitgangspuntennotitie geven we een reëel toekomstbeeld en een bijpassend afwegingskader.

De uitgangspunten voor een integraal gemeentelijk sportbeleid leggen wij aan u voor. Het vormt de basis voor de voortzetting van het gesprek met de inwoners, betrokkenen in het maatschappelijk veld, de sportraad Stichtse Vecht en met de politiek.

Vanaf het voorjaar van 2015 wordt op basis van deze kadernota sport een uitvoeringsprogramma opgesteld en uitgewerkt.

Stichtse Vecht, februari 2015

College van Burgemeester en Wethouders

1 Visie en rol gemeente

Hieronder vindt u onze visie op sport en bewegen voor onze gemeente, dat begint met de wijze waarop deze tot stand is gekomen.

1.1 Proces

Bij het ontwikkelen van de visie op sport en de bijbehorende rol van de gemeente hebben we gekeken naar de reeds bestaande kaders. Wat zijn landelijke speerpunten, benoemd vanuit het ministerie? Met welke trends en ontwikkelingen krijgen we te maken? Wat hebben we aan kengetallen binnen de gemeente en wat is er aan gemeentelijke kaders, zoals het coalitieprogramma, de toekomstvisie Focus op Morgen, de visie op het Sociale Domein, de kadernota Strategische Heroverweging en het financieel beleid en financiële kaders. Vervolgens hebben we gekeken naar de wensen van de lokale sportomgeving en de gemeenteraad. Zowel met de sportraad en gemeenteraad zijn in een vroeg stadium voorzichtigte peilingen en gesprekken gevoerd (werksessie eind 2013).

1.2 Analyse huidige beleid, kansen en bedreigingen

Het gemeentelijke sport- en bewegingsbeleid bestaat (als we de voormalige drie gemeentes meerekenen) al enkele decennia. De onderstaande tabel is een weergave van de sterke en zwakke kanten van het huidige beleid en geeft kansen voor verbetering weer.

Sterkten <ul style="list-style-type: none"> - Ruim en gevarieerd aanbod - Actief verenigingsleven - Hoge sportparticipatiegraad bij jeugd - Drie prachtige natuurswembaden en het Plassengebied - Optimale inzet van combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches binnen landelijke kaders	Zwakten <ul style="list-style-type: none"> - Ongelijkheid in tarieven en verantwoordelijkheden (lappendeken) - Geringe investeringsmogelijkheid gemeente - Afstanden tussen de kernen (vooral voor jeugd)
Kansen <ul style="list-style-type: none"> - Hoge sportdeelname inwoners - Recreatiemogelijkheden buitengebied en Vecht/ Plassen - Veel aanbieders in sport- en bewegesector - JOGG-beweging is gaande - Demografische ontwikkelingen → sportaanbod kan mee bewegen met vergrijzing - Sport en het sociaal domein leggen samen verbanden - Tegenprestatie leveren kan positief bijdragen aan versterking van de sportvereniging en de positie van de vrijwilliger	Bedreigingen <ul style="list-style-type: none"> - Minder vrijwilligers beschikbaar - Minder animo binding aan verenigingsregime (ook landelijke trend) - Wegbezuinigen vakleerkracht bewegingsonderwijs op basisschool

De huidige taakstelling (totaal € 550.000) geldt als belangrijke uitgangspunt voor het opstellen van sportbeleid.

1.3 Waarden, visie en missie

Waarde van Sporten en bewegen

We erkennen het belang van Sporten en Bewegen (S&B). De waarde van S&B uit zich onder meer in de volgende aspecten:

- S&B leidt tot een betere gezondheid;
- S&B draagt bij aan persoonlijke ontwikkeling;
- S&B is een maatschappelijk bindmiddel, waardoor men meedoet in de maatschappij;
- S&B is een plezierige vrijetijdsbesteding voor de inwoner en biedt ook mogelijkheden voor het bedrijfsleven (sponsoring en het vergroten van de lokale naamsbekendheid);

Kortom, S&B is zowel een doel als een middel om maatschappelijke uitdagingen aan te gaan.

Missie

Op basis van voorgaande waarden formuleren we onze missie als volgt:

Iedereen moet zijn of haar leven lang kunnen sporten en / of bewegen, in zijn of haar eigen omgeving en binnen zijn of haar eigen capaciteiten. Hierdoor leeft men gezond(er), wordt bijgedragen aan ieders persoonlijke ontwikkeling en de sociale cohesie, waardoor de sociale leefbaarheid wordt versterkt.

Visie

Als gemeente willen we een betrouwbare en voorspelbare partner zijn voor alle betrokken partners in de lokale sportomgeving. We ondersteunen initiatieven, faciliteren waar mogelijk en registreren daar waar vereist.

Over vijf jaar speelt Sporten en Bewegen een vanzelfsprekende, vitale rol in het sociale domein. Sport draagt bij aan maatschappelijke verbondenheid. Het sportklimaat is veilig en iedereen kan sporten en bewegen. De relatie met de sportvereniging en overige sportaanbieders is helder en duidelijk. Sportverenigingen zijn vitaal en voeren hun beheer en onderhoud in eigen beheer uit, eventueel in samenwerking met andere verenigingen. Een aantal sportparken is verbeterd, waarbij natuurgrasvelden zijn vervangen door kunstgrasvelden. De bezettingsgraad van de sportparken is verder verbeterd.

De doelstellingen voor een eenvoudig en duurzaam sportbeleid zijn:

- We streven naar een gezonde en actieve samenleving en bevorderen een gezonde opvoeding en leefstijl. Preventie en duurzaamheid (people) zijn uitgangspunt, want actieve (sporten en / of frequent bewegen) inwoners leveren de samenleving per saldo meer op dan niet actieve inwoners¹.
- Ook zetten we ons in voor een leven lang kunnen sporten en bewegen voor iedereen. Hierdoor leeft men gezonder, wordt bijgedragen aan de persoonlijke ontwikkeling en aan de sociale cohesie. Sporten en bewegen is tevens een plezierige bezigheid.
- Het doel is tevens om te komen tot harmonisatie; het realiseren van een gelijke situatie voor sportverenigingen. In voorkomende gevallen moet maatwerk worden geleverd, alvorens te kunnen komen tot deze gelijke situatie.
- Sporten en bewegen moet toegankelijk, betaalbaar en bereikbaar zijn voor onze inwoners.
- Passend binnen de financiële mogelijkheden en kaders van de gemeente.

Daarbij geldt ook:

- De kleinschaligheid, de menselijke maat en de vitaliteit van de kernen vormen onze kernkwaliteiten. We willen een aantrekkelijke gemeente zijn voor gezinnen.²
- Accentverschillen tussen kernen zijn acceptabel.³ De schaal van de kern en voorzieningen in nabij gelegen gemeenten spelen een rol.
- Sportief actief zijn kan op vele manieren. In verenigingsverband (op een kunstgrasveld of in een sportzaal), maar ook individueel (op de fiets naar het werk of in de omgeving, wandelen langs de Vecht / Veenweidegebied). Als gemeente staan we voor keuzes en moet, handelend vanuit het algemeen belang, een afweging gemaakt worden tussen kosten en effectiviteit.

¹ Prof. dr. F.J.G. Backx, sportarts, uit Thema-avond Sportraad Stichtse Vecht d.d. 6 november 2014

² Uit: toekomstvisie Focus op Morgen (2013)

³ Uit: toekomstvisie Focus op Morgen (2013)

1.4 Rol van de gemeente

We willen een heldere en consistente lijn uitzetten voor de toekomst, waarbij we contextgedreven (van 'buiten naar binnen werken'; de inwoners, de sportaanbieders en overige partners bepalen mede waar de prioriteiten worden gelegd) opereren. Maar, wat is de rol van de gemeente als het gaat om sport? Waar gaat de gemeente wel en niet over? Op deze vragen willen we een antwoord geven om duidelijkheid te geven voor onszelf en naar onze maatschappelijke partners.

Faciliteren:

- We faciliteren tot een verantwoord basisniveau een gevarieerd sport- en bewegingsaanbod voor diverse doelgroepen, gebaseerd op landelijke normen en kengetallen. Normen die het NOC*NSF hanteert en / of de landelijke sportbonden zijn hierin van belang. Bijvoorbeeld de richtlijn zoals de KNVB die hanteert voor het aantal velden.
- We hebben een verbindende en faciliterende rol bij de sport. Juist op het terrein waar tot op heden in mindere mate wordt samengewerkt, heeft de gemeente een verbindende rol.
- Bij het uitvoeren van deze rol hoort ook transparant handelen, inclusief proactieve voorlichting. Dat kan variëren van het integraal in beeld brengen van al het sportaanbod tot het inzicht verschaffen in de gemeentelijke kosten van een accommodatie versus kwaliteit.

Partnerschap:

- We werken samen met en stimuleren samenwerking tussen de lokale sportomgeving en andere maatschappelijke partners. Hierin bieden we expertise (bijv. verenigingsondersteuning) en een breed netwerk, om zodoende verbindingen te kunnen leggen tussen de maatschappelijke partners.
- We zijn een betrouwbare partner voor de betrokkenen in de lokale sportomgeving. Er is duidelijkheid over de wederzijdse verwachtingen. We handelen (binnen wet- en regelgeving) adequaat en snel, bijvoorbeeld het wijzigen van bestemmingsplannen ten gunste van de sport.
- We stimuleren de eigen verantwoordelijkheid, kracht en betrokkenheid van inwoners en stellen ons op als een toegankelijke partner.
- Voor alle sportverenigingen gelden in principe dezelfde inhoudelijke uitgangspunten, maar bepaalde factoren vragen om maatwerk.⁴

Doelgroepen:

- We hebben een financiële rol / vangnet voor inwoners die dat nodig hebben (zie hoofdstuk 3 en 3.4).
- We hebben een rol bij sportstimulering voor (inactieve) doelgroepen. Hierbij ligt de nadruk op de doelgroep jeugd, sporters met een beperking **en senioren**.
- Onze focus ligt op de breedtesport. Ontwikkelingen voor topsport worden gesteund, maar niet financieel⁵.
- Daarnaast vormt sport een manier om mensen (weer) maatschappelijk actief te laten zijn/ worden. Denk aan het activeren van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt door zowel zelf te gaan sporten / bewegen, als om actief te worden binnen een sportvereniging.

1.5 Rol sportverenigingen vanuit gemeentelijk oogpunt

Hoe kijken we als gemeente aan tegen de rol van de lokale sportomgeving?

Partnerschap:

- Conform de toekomstvisie Focus op Morgen en de uitgangspunten voor het Sociaal Domein gaan we ook hier uit van partnerschap. De zelfredzaamheid van onze inwoners wordt optimaal benut, de gemeente springt bij waar dat nodig is. Daarbij hebben we een taak rondom infrastructurele voorzieningen.

---

⁴ Daartoe is harmonisatie van de historisch gegroeide regelingen uit de voormalige gemeenten Maarssen, Breukelen en Loenen nodig. Door veelal privaatrechtelijke overeenkomsten is dit complex en op langere termijn realiseerbaar. In bepaalde gevallen kunnen harmonisatie en maatwerk op gespannen voet met elkaar staan, bijv. in de verschillen van de kerngrootte of m.b.t. de grondslag van een veld. In die gevallen zullen specifieke keuzes moeten worden gemaakt.

⁵ Er zal wel, op basis van tijdelijke maatregelen, financiële ondersteuning kunnen worden verleend indien dit door omstandigheden noodzakelijk is voor de toekomstbestendigheid van de sportvereniging.

- Er is sprake van een gezamenlijk belang: waar de gemeente investeert binnen het basisniveau, hoort ook de gebruiker te investeren.

Zelfstandig:

- Sportverenigingen voeren zelfstandig hun taken uit. Van sportverenigingen wordt een actieve rol verwacht inzake het beheer en de exploitatie van de accommodaties, in samenhang met het realiseren van een breder aanbod van activiteiten voor diverse doelgroepen in de wijk of kern. Zij staan open voor samenwerking met andere partners en het multifunctioneel gebruik van accommodaties. Hierdoor kan de bezettingsgraad van de sportvoorzieningen worden verhoogd en kan de maatschappelijke rol van sportverenigingen binnen de kern nog meer vorm krijgen.
- Ook zullen verenigingen onderling meer moeten samenwerken, waardoor ze sneller kunnen inspelen op trends en ontwikkelingen, maar ook hun bestuurskracht kunnen vergroten.

Toegankelijk:

- Aandacht voor duurzaamheid: multifunctioneel gebruik en openstellen van accommodaties en activiteiten vormt een belangrijke voorwaarde.
- Waar mogelijk zijn door de gemeente mede gefinancierde buitensportvoorzieningen openbaar toegankelijk. Dit moet in overleg met de sportverenigingen plaatsvinden, waarbij goede (financiële) afspraken over de invulling hiervan worden gemaakt.

2 Uitgangspunten sportstimulering

Dit hoofdstuk schetst in het kort de vele verbanden binnen het gemeentelijke beleid en benoemt de speciale doelgroepen waar we als gemeente extra aandacht voor hebben.

2.1 Verbanden tussen gemeentelijke beleidsterreinen

Onze focus ligt op de inzet van sport als middel om bij te dragen aan diverse doelstellingen binnen het sociaal domein. Het aantal gemeentelijke taken op het gebied van het sociale domein zorgt voor een fundamentele stelselwijziging in de zorg. Sport als onderdeel van het voorveld groeit hiermee in belang. Denk aan preventie, gezondheid, verbinden en ontmoeten, leefbaarheid, integratie en re-integratie en het tegengaan van eenzaamheid. Maar ook bestaat er een link met onderwijs, jeugdbeleid, gehandicapten, de brede scholen, recreatie en ruimtelijke ordening.

Sport in het sociaal domein

We zien als gemeente kansen voor verenigingen en andere sportaanbieders om een bijdrage te leveren aan de drie decentralisaties. Gemeenten zijn sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk voor jeugdzorg, werk en inkomen (participatiewet) en zorg aan langdurig zieken en ouderen (AWBZ). We zijn er van overtuigd dat preventieve activiteiten een belangrijk instrument zijn om de vraag naar dure voorzieningen (o.a. specialistische zorg) binnen het sociale domein te voorkomen, dan wel te verminderen. Dit kan bijvoorbeeld liggen op het terrein van WMO, maar ook bij ouderenzorg of re-integratie. Verder willen we samen met sport- en zorgaanbieders inventariseren welke rol zij kunnen en willen vervullen in het concretiseren van sport als middel binnen het sociaal domein.

2.2 Ambities

Voor de komende jaren is onze ambitie:

- Sport dient over vijf jaar een vanzelfsprekende en vitale rol te spelen binnen het Sociaal domein, zodat de preventieve werking van sport bijdraagt aan de gezondheid en welzijn van de inwoner.
- We handhaven de sport- en beweegdeelname voor de jeugd op het huidige niveau (90% op basis van de norm gezond bewegen⁶). Dit percentage ligt boven het landelijke gemiddelde.
- We streven naar een stijging van de sportparticipatie onder volwassenen en senioren met 5% (huidig: volwassenen 62% en senioren 65%⁷).
- We willen de stijgende lijn van afgelopen jaren van deelname van het aantal sporters met een beperking voortzetten, door deze met 5 % te laten stijgen in de komende vijf jaar. Vanaf 2015 wordt gericht ingezet op verenigingsondersteuning (scholing), voorlichting en advisering van (potentiële) aanbieders.
- We doen onderzoek naar de mogelijkheden om de sportparken in de gemeente kwalitatief te verbeteren. Hierdoor kunnen sportparken beter worden bezet en wordt een hogere sportparticipatiegraad beoogd. Ook kunnen deze voorzieningen beter multifunctioneel worden gebruikt, hetgeen de sportstimulering ten goede komt. Hiervoor wordt o.a. een investeringsoverzicht opgesteld, waarbij de mogelijkheid voor het oprichten van een sportfonds wordt onderzocht (bijv. gelden vanuit herontwikkeling voor woningbouw van een deel van een sportpark in kunnen zetten voor verbetering van sportparken).
- We sluiten aan bij landelijke programma's in het kader van een veilig sportklimaat. We willen samen met verenigingen invulling geven aan de ontwikkelingen omtrent Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). De VOG is een verklaring van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Het geeft meer zekerheid over het verleden van (nieuwe) trainers, coaches, begeleiders of verzorgers, wat de kans vermindert dat onbetrouwbare personen een functie bij de sportvereniging kunnen uitoefenen. Ook laat een vereniging of bond zien dat men de veiligheid van de leden serieus neemt.
- We versterken de kwaliteit van het bewegingsonderwijs. De landelijke trend van een dalende inzet van vakleerkrachten voor bewegingsonderwijs binnen het primair onderwijs is ook in Stichtse Vecht zichtbaar. De regeling Brede impuls combinatiefuncties zou in de komende subsidieperiode (2016 – 2020) gericht kunnen worden ingezet, om daar waar nodig de aanstelling van vakleerkrachten gymnastiekonderwijs mogelijk te maken. Met als doel om het

⁶ Norm gezond bewegen: minimaal 5 dagen per week 30 minuten per dag matig/ intensief bewegen voor volwassenen. Voor de jeugd is dit 60 minuten per dag.

⁷ Bronnen: Kiss (NOC*NSF) en GGD

bewegingsonderwijs te verbeteren, zodat de (motorische) ontwikkeling van een kind (verder) verbeterd. Dit kan eventueel in combinatie met de ontwikkelingen rondom 'Brede scholen' (Integraal Kind Centrum) vorm worden gegeven, om een passend en doorlopend sport- en beweegaanbod te realiseren. Inmiddels zijn hierover gesprekken gaande.

2.3 Sportstimulering

Sportstimulering en inzet van subsidies vindt plaats op basis van een gedegen afweging naar nut, noodzaak, behoefte en kansrijke situaties en is gericht op inwoners die niet of nauwelijks bewegen.

Doelgroepen daarbij zijn:

- **De inactieve (middelbare) schoolgaande jeugd**
De achterliggende gedachte hierbij is, dat wie op jonge leeftijd in aanraking komt met sport, daarna vaker en langer blijft sporten. Door middel van onder meer sportgerelateerde activiteiten en (school)toernooien willen we de sportdeelname van de jeugd t/m 19 jaar bevorderen en scholen en sportverenigingen verleiden tot meer creativiteit en ondernemerschap.
- **Mensen met een beperking/aangepast sporten**
We verstrekken subsidies om organisaties in staat te stellen om sportactiviteiten voor mensen uit deze doelgroep te organiseren en daarmee structurele sportstimulering te bevorderen. Dit voor organisaties en voor individuele sporters. **Met behulp van de aangepast sporten consulent (ingehuurd via het samenwerkingsverband hiervoor met De Ronde Venen en Woerden) wordt verder ingezet op het verhogen van de sportparticipatie van deze doelgroep. Dit vindt plaats in advisering en ondersteuning van sportaanbieders, maar ook bijvoorbeeld in overleg met woonzorgcentra. In het uitvoeringsprogramma wordt in samenwerking met meerdere partijen, waaronder de betrokken adviesraden, nader invulling gegeven aan de wijze waarop de doelstelling kan worden bereikt. Met aandacht voor toegankelijkheid van de sportaccommodaties.**
- **Buitenzwembaden**
We vinden de openbare ontmoetingsfunctie van buitenzwembaden binnen de gemeentegrenzen van belang. Mensen moeten kunnen recreëren en bewegen in hun eigen lokale omgeving, in de buitenlucht. Hun functie als openbare sport- en beweegvoorziening, een buurtvoorziening en een ontmoetingsplaats voor jong en oud is van waarde voor de gemeente.
- **Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt**
We motiveren deze doelgroep via sport om daarmee een actievere leefstijl te stimuleren, maar ook kan men via het verenigingsleven (weer) maatschappelijk actief worden. We denken hierbij ook aan de inzet van de combinatiefunctionarissen en bekijken de mogelijkheden van flankerend beleid. **Hierbij richten we ons op het implementeren van reeds bewezen succesvolle interventies (bijv. de Coach-methode), met oog voor de specifieke lokale situatie.**
- **Jongeren met overgewicht**
Jongeren op gezond gewicht (JOGG) is een lokale aanpak gericht op wijken waar het percentage overgewicht onder jongeren van 0-19 jaar het hoogst is (i.c. Maarssenbroek). Met elkaar werken we aan een gezonde jeugd in een gezonde omgeving. Hiervoor is een JOGG-regisseur aangesteld voor een periode van drie jaar.
- **Inactieve senioren**
We bereiken deze groep in eendrachtige samenwerking met stichting Welzijn Stichtse Vecht. Naast deze op beweging gerichte activiteiten wordt aandacht besteed aan voorlichting op het gebied van bewegen en gezondheid.
- **Vrijwilligers, trainers en bestuurders**
Een trend is de afname van vrijwilligers en kader (trainers, bestuurders) binnen sportverenigingen. Niet alleen het aantal neemt af, maar ook de kosten van geschikt kader nemen toe. Er wordt onderzocht in hoeverre hier in samenwerking met de partners mogelijkheden zijn om deze trend om te buigen, **waarbij we ons met name willen richten op het scholen van het kader. Want kwalitatief geschikt kader draagt bij aan een sterke verenigingen en een positieve (motorische) ontwikkeling van de sporters.**
- **De regeling Vergoeding diplomazwemmen met de U-pas.**
Deze wordt gehandhaafd (zie 2.4 Vangnet).

De uitvoering van de gemeentelijke sportstimulering (georganiseerd vanuit Sportservice Stichtse Vecht) is verdeeld in de volgende onderdelen:

- Verenigingsondersteuning: dit varieert van het geven van adviezen tot het opzetten van bijscholingen voor kader.
- Stimuleringsprojecten voor diverse doelgroepen (ook senioren): jaarlijks worden meerdere breedtesportprojecten opgezet om verschillende doelgroepen kennis te laten maken met diverse sport- en beweegactiviteiten.
- Tevens wordt gekeken naar de mogelijkheden om de trap- en speelveldjes beter te gaan benutten. Het gaat immers om sporten en bewegen. Daarbij is de verwachting dat hiermee de moeilijk te bereiken doelgroep (inactieve jeugd) wel bereikt kan worden.

Jeugd

Een van de hoofddoelgroepen is de jeugd, waarbij wordt gewerkt vanuit een doorgaande lijn (onder schooltijd, na schooltijd en bij de sportclubs).

Projecten:

- Het project 'Trainers voor de Klas' (om basisschoolkinderen kennis te laten maken met diverse sporten. Tijdens de gymlessen komen trainers van sportverenigingen een les verzorgen). In samenwerking met diverse instanties, waaronder de Intergrale Kindcentra en Brede scholen, wordt een naschools aanbod samengesteld. Hier kunnen kinderen die interesse hebben voor een bepaalde sport nader kennis maken met natuurlijk als doel lid worden van een sportclub.
- Het project 'Cultuur Beweegt' maakt de koppeling tussen sport/ bewegen en cultuur. Zo kunnen we voornamelijk senioren in laten zien dat je op een zeer laagdrempelige manier kunt sporten/bewegen en tegelijkertijd een culturele bijdrage levert. Bij de uitvoering is een nadrukkelijk rol weggelegd voor de combinatiefunctionarissen/buurt sportcoaches.
- Jaarlijks hoogtepunt is de Nationale Sportweek. In deze week (laatste week april) worden tal van activiteiten georganiseerd voor alle doelgroepen die centraal staan in Stichtse Vecht. Hieraan werken in principe alle sportverenigingen mee en kunnen alle inwoners kennis maken met de verenigingen.

Om een laagdrempelig aanbod voor jeugd aan te kunnen bieden, is een jeugd tarief ingesteld (binnensport). Dit tarief geldt voor sporters tot 18 jaar in verenigingsverband, en ligt lager dan de normale tarieven. Het betreft een gereduceerd tarief voor de huur van een binnensportaccommodatie.

Vanuit het coalitieprogramma is de wens geuit om de mogelijkheid tot herinvoeren van jeugdsportsubsidies te onderzoeken. Dit wordt in samenhang met de evaluatie van het totale gemeentelijke subsidiebeleid bekeken (zomer 2015).

2.4 Vangnet

Voor ons is en blijft het motto 'niemand buiten spel'. Het vangnet voor mensen die het nodig hebben wordt gevormd door:

- De mogelijkheid om via de U-pas een bijdrage aan de contributie te ontvangen.
- Het jeugdsportfonds Stichtse Vecht (www.sportservicestichtsevecht.nl). Hier kan een sportpakket worden aangevraagd dat bestaat uit de contributie en / of de benodigde kleding of materiaal.
- Het is belangrijk dat kinderen leren zwemmen. Daarom is de regeling Vergoeding zwemmen met een U-pas ingesteld⁸. Kinderen uit gezinnen die in bezit zijn van een U-pas kunnen kosteloos hun A-diploma behalen. ~~Op korte termijn wordt dit wellicht uitgebreid voor B- en C-diploma.~~ Het is de verwachting dat deze regeling wordt uitgebreid met de diploma's B- en C, een onderzoek hiernaar wordt momenteel uitgevoerd. Tevens wordt daarbij onderzocht in hoeverre deze doelgroep specifiekere begeleiding / ondersteuning nodig heeft met betrekking tot hun sport- en beweeggedrag.

Gezamenlijke inzet (gemeente en maatschappelijke partners) is nodig op het begeleiden van potentiële deelnemers en intermediairs, maar ook op het gebied van voorlichting en het vergroten van de naamsbekendheid.

⁸ Ingevoerd in november 2013 n.a.v. een motie in de gemeenteraad.

3 Uitgangspunten accommodatiebeleid

Sportaccommodaties vormen een belangrijk instrument bij het sportbeleid. Goede en bereikbare accommodaties vormen de basis voor lokale sportstimulering en een actieve samenleving. De sportaccommodaties in de gemeente worden op dit moment deels door de gemeente en deels door sportverenigingen beheerd. In 2015 worden nieuwe meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) opgesteld en er is voldoende grip op het onderhoud. We zoeken nieuwe manieren van werken, waarin gekeken wordt naar de mogelijkheden voor het overdragen van gemeentelijke taken aan verenigingen. Ook vanuit het veld worden initiatieven opgestart om de zelfredzaamheid van een vereniging te vergroten.

3.1 Uitgangspunten accommodatiebeleid

Ook rondom het accommodatiebeleid is een heldere en duidelijke lijn nodig. Op die manier wordt ad-hocbeleid voorkomen en is het duidelijk waar we als gemeente wel en niet over gaan. Bovendien kunnen we op deze manier toegroeien naar eenduidige voorwaarden en uitgangspunten voor alle verenigingen.

Onze uitgangspunten zijn:

- We handhaven het bestaande accommodatieniveau binnen de kernen.
- Onze accommodaties zijn veilig en doelmatig.
- Onze verantwoordelijkheid is ondermeer het vaststellen van het onderhoudsniveau.
- Voor onderhoud van voorzieningen kunnen we, waar het basisvoorzieningsniveau dit noodzakelijk maakt, een onderhoudsbijdrage verstrekken.
- In geval van cofinanciering is de gebruiker minder huur verschuldigd. Vervanging van de voorziening wordt via dezelfde systematiek gerealiseerd.
- We ondersteunen ontwikkelingen en verbeteringen aan accommodaties voor de meest gangbare binnen- en buitensporten. Hierbij zal het in alle gevallen gaan om een gezamenlijke investering, die multifunctioneel kan worden gebruikt en bij voorkeur openbaar toegankelijk is. Als uitgangspunt geldt dat kern- en vraggericht wordt gewerkt.
- We honoreren initiatieven van aanbieders van sportieve activiteiten (niet zijnde sportverenigingen) als dit binnen de gemeentelijke regelgeving past. Denk aan bijvoorbeeld een subsidiebedrag voor de marathon van Stichtse Vecht, de skeelerronde van Maarssenbroek of de Vechtloop.
- Bij investeringen/ garantstellingen stellen we heldere en eenduidige voorwaarden / normen op. Denk hierbij aan de mate van cofinanciering, de noodzaak, het bereik, de doelgroep en de verwachte effectiviteit. Maatwerk zal in enkele gevallen moeten worden geleverd, om van daaruit te kunnen komen tot een gelijke situatie voor alle sportverenigingen.

Vanwege de wijze waarop beheer is of wordt georganiseerd, maken we onderscheid tussen de binnen- en buitensport.

3.1.1 Buitensportaccommodaties

Het beheren en exploiteren van buitensportaccommodaties is geen eenzijdige verantwoordelijkheid van de gemeente. Er is een gezamenlijk belang en daar past een gedeelde verantwoordelijkheid en partnerschap bij. Verenigingen kunnen door gebruik te maken van eigen kwaliteiten, middelen efficiënter inzetten. Omdat de sport een gezamenlijk belang heeft, kan hier ook een tegenprestatie van de gemeente tegenover staan.

Onze uitgangspunten voor de buitensportaccommodaties:

- We zijn en blijven als gemeente eigenaar van de ondergrond.
- De gebruikers zijn/ worden verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de opstallen, speelvelden en sporttechnische voorzieningen (incl. het kunnen vestigen van opstalrechten door beheersstichtingen indien fiscaal toelaatbaar). Daarbij moeten heldere afspraken worden gemaakt voor wat betreft een 0-meting (hoe draag je over) en de verschuiving van structurele middelen. Daarbij wordt tevens gekeken naar mogelijkheden om fiscale aspecten zo gunstig mogelijk in te richten.
- Het beheren en exploiteren is geen eenzijdige verantwoordelijkheid. Verenigingen en gemeente en verenigingen onderling, werken hierin als partners samen.

- Indien we een bijdrage voor onderhoud verstrekken, stellen we als gemeente kwaliteits- en veiligheidseisen en controleren daarop. We toetsen de effectiviteit van de inzet van middelen conform de overeengekomen prestatieafspraken/ kwaliteitsniveaus.

Kunstgrasvelden

We streven naar maximale bespeelbaarheid op een sportaccommodatie. In dit streven speelt het hebben van een kunstgrasveld een belangrijke rol. Een kunstgrasveld verhoogt immers de bespeelbaarheid, sluit aan bij de laatste speltechnische ontwikkelingen en kan multifunctioneel worden gebruikt.

Mogelijkheden om kunstgrasvelden te kunnen realiseren zien wij in het verhogen van de bezettingsgraad van een veld, zodat gronden kunnen worden vrijgespeeld om andere gebiedsontwikkelingen hierop mogelijk te maken. Dit zal in overeenstemming met de sportvereniging worden gerealiseerd, het moet leiden tot een win-win situatie.

Tevens worden met het realiseren van kunstgrasvelden onderhoudsgelden vrijgespeeld, omdat het dagelijks onderhoud van een kunstgrasveld goedkoper is dan van een natuurgrasveld.

Hierbij zal in de meeste gevallen maatwerk moeten worden geleverd, om uiteindelijk tot harmonisatie te kunnen komen.

Het realiseren van kunstgrasvelden wordt ondersteund indien de noodzaak ervan voldoende aantoonbaar is. Hiervoor gelden o.a. de volgende criteria:

- o Capaciteitstekort;
- o Efficiënt grondgebruik;
- o Speel- en speltechnische ontwikkelingen;
- o Sociaal maatschappelijke ontwikkelingen.

Waarbij ook wordt gekeken naar de volgende factoren:

- o Grondslag / bespeelbaarheid
- o Toekomstige ontwikkeling van de vereniging (ontwikkeling ledenaantal)
- o (Financiële) draagkracht en eigen bijdrage van de vereniging
- o Inzet van kunstgras voor niet- verenigingsgebonden activiteiten

Van de sportvereniging vragen we een substantiële bijdrage voor het realiseren van dit soort voorzieningen. Dit kan in de vorm van een directe eigen bijdrage, huurverhoging ter dekking van de lasten en het vergroten van zelfredzaamheid op het gebied van onderhoud. Dit geldt eveneens voor toekomstige vervangingsinvesteringen. De sportvereniging is primair verantwoordelijk voor het aanvragen en uitvoeren van een dergelijk traject. Gezien de beperkt beschikbare middelen zal terughoudend moeten worden omgegaan met aanvragen hieromtrent.

3.1.2 Binnensportaccommodaties

- We zijn en blijven als gemeente eigenaar van de accommodatie.
- We zijn verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de accommodaties (overeenkomstig vastgestelde MJOP's).
- We stellen tarieven vast. Daarbij streven we naar tariefoptimalisatie, rekening houdend met de regio, zodat we onszelf niet uit de markt prijzen.
- We richten de sportzalen in op basis van de richtlijnen van de KVLO. Deze richt zich op het mogelijk maken van bewegingsonderwijs voor het primair onderwijs.
- De uitvoering van het (dagelijks) beheer kan worden overgedragen aan een vereniging of derden. Een eventuele vergoeding voor dit beheer wordt in onderling overleg vastgesteld.
- Sportaccommodaties worden zo veel als mogelijk ingericht om sponsoring voor sportverenigingen mogelijk te maken.
- We kunnen een exploitatiebijdrage vergoeden, indien een (sport)aanbieder faciliteiten ter beschikking stelt die in vergelijkbare gevallen door ons dient te worden gefaciliteerd.

3.2 Businesscase sportbedrijf

Bij de Strategische Heroverwegingen is besloten om een businesscase sportbedrijf op te stellen, waarin onderzocht moest worden of en op welke wijze een sportbedrijf kon worden opgericht. Met daarbij de verwachting dat een sportbedrijf de sportaccommodaties goedkoper kan beheren en exploiteren. Aan de businesscase is een taakstellende bezuiniging van € 150.000 gekoppeld.

Uitgangspunten voor een sportbedrijf

- Het sportbedrijf werkt commercieel zelfstandig, zonder inmenging van politiek, is kostenbewust en ondernemend.
- Het dagelijks beheer wordt zoveel mogelijk bij de sportverenigingen belegd. Het sportbedrijf ondersteunt de gemeente met kwaliteitscontroles, PR en de verdeling van onderhoudsgoederen (op basis van nader overeen te komen service-levels).
- Er is sprake van een aantoonbare meerwaarde voor de gemeente (financieel/organisatorisch).
- De taakstellende bezuiniging op dit onderdeel wordt gerealiseerd, zonder dat daarbij sprake is van extra incidentele kosten of structurele 'achterblijvende' kosten die de gemeente moet blijven betalen.

Uitkomsten

De businesscase sportbedrijf is inmiddels opgesteld. Uit de businesscase is gebleken dat op dit moment onvoldoende draagkracht is om een robuust sportbedrijf op te richten.

De belangrijkste argumenten hiervoor zijn:

- Te weinig massa; het volume van het aantal te beheren plaatselijke accommodaties is beperkt;
- Een sportbedrijf past niet bij de visie op zelfredzaamheid van sportverenigingen. Tegelijkertijd pakken steeds meer verenigingen zelf hun verantwoordelijkheid op en willen ze zelf meer beheers- en onderhoudstaken gaan uitvoeren. Het is gewenst en kansrijk om aan te sluiten bij deze veranderende context.
- De verhouding tussen beschikbare middelen en capaciteit enerzijds en de uit te voeren taken anderzijds is niet in balans

Een nieuw moment van overweging ontstaat na het aflopen van het contact met de exploitant van de Maarsse binnensportaccommodaties (eind 2022). Overigens blijkt in andere gemeenten dat een lokaal sportbedrijf geen garantie is voor kostenbesparing.

Wel wordt onderzocht of een aangepaste vorm van een sportbedrijf kan worden opgericht, gebaseerd op het gemeentelijke binnenzwembad en de overige binnensportaccommodaties die door de gemeente worden geëxploiteerd. De buitensport wordt hierbij dus niet meegenomen.

Ook worden de mogelijkheden verkend om in regionaal verband (in de samenwerking tussen Stichtse Vecht, Weesp en Wijdemeren of de samenwerking binnen de tien Utrechtse gemeente (U10)) een sportbedrijf op te richten.

4 Financieel kader

4.1 Financiële uitgangspunten

De financiële uitgangspunten die wij als kader voor de uitwerking van het sport- en accommodatiebeleid hanteren, zijn in de voorgaande hoofdstukken al integraal verwerkt. Voor de volledigheid zijn de financiële uitgangspunten hieronder in één overzicht weergegeven:

- Algemeen: de gemeente ondersteunt de binnen- en buitensport op een overeen te komen basisniveau, gebaseerd op landelijke normen- en kengetallen. Dit geldt voor elke vorm van financiële ondersteuning vanuit de gemeente.
- Buitensport: de gemeente blijft eigenaar van de ondergrond. De gebruikers worden verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van de opstallen, speelvelden en sporttechnische voorzieningen. De gemeente toets de effectiviteit van de inzet van middelen aan de overeengekomen prestatieafspraken/ kwaliteitsniveaus.
- Binnensport: de gemeente blijft eigenaar van de accommodaties en is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud (overeenkomstig MJOP's).

4.2 Budgettair kader

Sporten en bewegen (S&B) is geen wettelijke taak voor gemeenten. Vanwege het grote maatschappelijke belang van sport, investeert de gemeente ook financieel in de sport. Jaarlijks is een budget van ca. 3,1 miljoen euro beschikbaar. Hiervan is 5,1 miljoen gemoeid met de kosten, met daartegenover geraamde baten van ca. 2 miljoen.

Een groot deel van het budget is op korte termijn niet vrij beïnvloedbaar, vanwege langlopende verplichtingen (kapitaal-, onderhoud- en exploitatielasten van sportaccommodaties). De overgang naar een nieuwe systematiek biedt, met inachtneming van een overgangstermijn, mogelijkheden voor het vergroten van de beïnvloedbaarheid. Doordat de meeste zaken voor de langere termijn vastliggen, is de bestedingsruimte beperkt. Het beschikbaar budget en de daarmee gepaard gaande beleidsmatige keuzen zijn daarmee beperkt.

De budgetten voor sport zien er als volgt uit (Programmabegroting 2015).

Programma 6 Wonen, werken en vrije tijd	Begroting 2015		Begroting 2015	
	lasten	%	baten	%
Bestuurlijk thema Sporten en bewegen				
Sport: salarissen en overhead *1	672.381	13,1	-18.000	0,9
Combinatiefuncties*2	40.000	0,8		0,0
Sportbevordering	134.074	2,6	-2.618	0,1
Breukelen zwembad Kikkerfort kosten gebouw	499.483	9,7	-822.904	41,4
Kikkerfort salarissen & overige personele kosten &/ inhuur	637.586	12,4		0,0
Maarssen Safari gebouwenbeheer	1.262.195	24,5	-520.239	26,2
Exploitatiebijdrage sportaccommodaties SFN	597.205	11,6		0,0
Sportaccommodaties binnensport Br. en Loen.	517.227	10,1	-406.506	20,5
Sportterreinen buitensport	664.325	12,9	-215.342	10,8
Sportterreinen: salarissen en overhead	121.546	2,4		0,0
Totaal bestuurlijk thema Sporten en bewegen	5.146.022	100	-1.985.609	100

*1) Zie bijlage 1.

*2) De begroting van de post combinatiefuncties is gebaseerd op het budget dat op dit moment in de uitkering gemeentefonds is opgenomen. Naar verwachting wordt het budget in de decembercirculaire aangepast aan de huidige SV bezetting van 13,1 FTE functionarissen. De financiering vanuit het rijk bedraagt naar verwachting € 261.800,--.

S&B als middel groeit in belang als het gaat om bij kunnen dragen aan het oplossen van maatschappelijke dilemma's, S&B heeft hierin bewezen waarde. Maar dit geldt ook andersom: andere domeinen kunnen bijdragen aan dit bestuurlijk thema (flankerend beleid). Maar dit betekent niet dat

S&B als enige 'financierder' optreedt. Juist andere domeinen dienen ook bij te dragen aan de ontwikkeling van preventieve sport- en beweegactiviteiten, zodat de intrinsieke kwaliteiten die S&B bevat maximaal wordt ingezet. Een integrale aanpak wordt hiermee gewaarborgd en op deze wijze wordt structureel ingezet op de preventieve kracht van S&B.

4.3 Bezuinigingen

In 2011 heeft de raad de Strategische Heroverweging vastgesteld. De taakstelling op S&B is vastgesteld op een bedrag van € 550.000. Deze taakstelling is relatief hoog vastgesteld, mede omdat sport geen wettelijke taak is van de gemeente. Inmiddels is ongeveer € 200.000 van de taakstelling ingevuld. Gebleken is dat € 350.000 niet binnen de gestelde termijn (2015) kan worden ingevuld. Dit wordt mede veroorzaakt doordat er geen sprake is van een aantoonbare meerwaarde voor een sportbedrijf voor de gemeente Stichtse Vecht.

Mogelijkheden voor de invulling van de taakstelling liggen op het gebied van 1) normvergoeding onderwijs – sport⁹, 2) overdracht van taken aan verenigingen en 3) daarmee gepaard gaande bezuinigingen op het ambtelijk apparaat, 4) tariefoptimalisatie en 5) er ligt mogelijk een kans voor bezuinigingen bij het implementeren van het sportbesluit voor de buitensport. De verwachting is dat de resterende taakstelling niet volledig zal worden gerealiseerd. In de voorjaarnota 2015 wordt een financieel totaaloverzicht gepresenteerd.

4.4 Sportbesluit

Het sportbesluit is een regeling van het ministerie van financiën en gaat over het btw-aspect rondom het (ver)huren van sportaccommodaties. Voor de binnensport volgen we, voor zover van toepassing, dit besluit al. Voor de buitensport dienen de gevolgen in overleg met de sportverenigingen en de fiscalist nog nader uitgewerkt te worden.

4.5 Wet markt en overheid

In de met de verenigingen af te sluiten overeenkomsten maakt de geldende wet- en regelgeving, waaronder de Wet markt en overheid, onderdeel uit van de te stellen voorwaarden. De wet Markt en overheid is ingevoerd om oneerlijke mededingen te voorkomen en bevat hiertoe een aantal (gedrags)regels. Voor de sportaccommodaties zijn hiervoor geen problemen te verwachten, omdat deze accommodaties als Algemeen publiek belang zijn gekwalificeerd. Hierdoor ontbreekt de urgentie om marktconform te moeten handelen (kostprijsdekkend werken).

----- Bronnen

- coalitieprogramma/ raadsprogramma (2014)
- toekomstvisie Focus op Morgen (2013)
- verslag informatieve werksessie 'sporten en bewegen' (6-11-2013)
- programmabegroting 2015

Bijlagen

A: kengetallen en analyse huidige situatie

---

⁹ Indien deze bijdrage van onderwijs ten gunste van de taakstelling Sport wordt gebracht, leidt dit wel tot een extra taakstelling bij onderwijs. Aangezien de bijdrage van onderwijs en sport feitelijk budgettair neutraal is.

BIJLAGE A: Kengetallen en analyse huidige situatie

1. Bestaande functies en sportprogramma's binnen gemeente Stichtse Vecht

De gemeente vult haar rol als aanjager, facilitator, netwerker en verbinder al op diverse manieren in:

- Binnen de gemeentelijke organisatie is 1 fte aan sportbeleid beschikbaar.
- Voor sportstimulering hebben we een sportconsulent/ verenigingsondersteuner in dienst (1 fte). Zie www.sportservicestichtsevecht.nl.
- Voor het beheren en exploiteren van de sportaccommodaties zijn volgens de kostenverdeelstaat 2,48 fte werkzaam (vastgoed 1,8 fte en bestek en beheer 0,68 fte).
- De sportconsulent is ook coördinator van het netwerk combinatiefunctionarissen/ buurtsport coaches (in totaal 13,1 fte). Dit netwerk organiseert een vraag- en wijkgericht sport- en bewegingsaanbod en maakt de combinatie tussen lokale sportaanbieders en andere sectororen, zoals welzijn, gezondheid, bso/ kinderopvang. De subsidie hiervoor komt uit de landelijke impuls brede scholen en het landelijke programma sport en bewegen in de buurt. In totaal is hier een budget van € 301.800 euro voor beschikbaar (€ 261.800 aan rijksmiddelen en € 40.000 aan gemeentelijke middelen). Een deel van deze functies wordt gerealiseerd o.b.v. contracten en projecten binnen de gemeentelijke organisatie en in samenwerking met contractpartners, Voor elke 1,0 fte subsidieert de gemeente € 20.000 (subsidieplafond 7,8 x € 20.000 = € 156.000).
- De gemeente Stichtse Vecht is JOGG gemeente (jongeren op gezond gewicht). Hiertoe is een regisseur tijdelijk ingehuurd voor een periode van 3 jaar (0,4 fte), die probeert de verbinding tussen bewegen, voeding en leefstijl te maken onder de inwoners. Zij wordt door de gemeente en vanuit de regeling combinatiefuncties betaald.
- De consulent aangepast sporten is werkzaam voor de gemeenten Stichtse Vecht, Woerden en de Ronde Venen. Deze gemeenten financieren de inzet van deze consulent gezamenlijk, grotendeels uit de regeling combinatiefuncties. Zij is aanspreekpunt, aanjager en coördinator voor sportaanbieders die activiteiten (aan willen) bieden voor aangepaste sporters. Tevens organiseert zij zelf ook activiteiten.

2. Huidig aanbod accommodaties (binnensport, zwembaden, buitensport)

Binnensport en zwembaden

Het aantal binnensportaccommodaties in gemeentelijke eigendom is elf. Daarnaast zijn er twee binnenzwembaden (Safari en 't Kikkerfort), waarvan Safari door een commerciële partij wordt geëxploiteerd en 't Kikkerfort door de gemeente. Er zijn drie buitenzwembaden: Zwemlust (tevens eigenaar), De Koet (gemeente is eigenaar) en De Meent (eigenaar). Allen geëxploiteerd door stichtingen.

Uitsplitsing naar kern

Maarssenbroek:	Safari (zwembad en sporthal), Bloemstede, Fazantenkamp (sportzaal), Zwanenkamp (gymzaal)
Maarssen-Dorp:	Huis ten Bosch, Klaroen (gymzaal)
Breukelen:	Kikkerfort (zwembad en sportzaal), Stinzenhal (sporthal), buitenzwembad De Meent
Kockengen:	sporthal Kockengen, buitenzwembad De Koet
Loenen:	gymzaal
Vreeland:	gymzaal
Nieuwersluis:	buitenzwembad Zwemlust

Zie verder paragraaf 4.

3. Ledenaantallen sportverenigingen

Een overzicht van de ledenaantallen van de verschillende sportverenigingen laat zien welke sporten in Stichtse Vecht het meest in clubverband worden beoefend. Dit zijn verenigingen waar de gemeente het grootste deel van het budget aan uitgeeft.

Het aantal mensen dat ingeschreven staat bijvoorbeeld bij een sportschool is groot. Binnen en rondom de gemeente zijn ongeveer 20 andere sportaanbieders in beeld (denk aan sportscholen, dansstudio's, zelfverdediging, yogastudio's et cetera). Ook de individuele sporters zijn niet in beeld en dat gaat om aantallen die veel groter zijn dan die van de leden van de sportverenigingen. Denk aan joggen, hardlopen, wandelen of fietsen. Deze cijfers zijn niet bekend.

Van de verenigingsgebonden sporten zijn voetbal, tennis en hockey veruit het populairst. Bij de jeugd zijn dit voetbal, hockey en dansen. Bij volwassenen zijn 'ongebonden sporten' meer populair: hardlopen/ wandelen, fietsen, zwemmen en fitness.

In onderstaande tabel 3.1 worden de verenigingsgebonden ledenaantallen weergegeven.

Tabel 3.1 Ledenaantallen

Ledenaantallen	2013/2014
Atletiek	224
Badminton	276
Basketball	109
Bridge	845
Capoeira	12
Handbal	164
Hockey	2.215
Judo	156
Korfbal	601
Pencak Silat	68
Sportvisserij	2.484
Taekwon-Do	150
Tafeltennis	111
Tennis	3.516
Turnen	1.194
Voetbal	3.965
Volleybal	324
Zwemmen	320
Totaal verenigingsgebonden sporters	16.734

N.B. De gegevens zijn opgevraagd bij de respectievelijke sportbonden. In het overzicht ontbreekt Dans en Ruitersport.

4. Beheer, onderhoud en eigendom

Er bestaan verschillen in de organisatie van het beheer en onderhoud van de sportparken. Voor de buitensportverenigingen op sportpark De Heul in Loenen aan de Vecht en voor ESDO te Kockengen geldt dat zij zelf verantwoordelijk zijn voor hun onderhoud en hiervoor een vergoeding ontvangen. Voor de overige verenigingen zijn de onderhoudstaken grotendeels (voor zover het een gemeentelijke verantwoordelijkheid is) uitbesteed en worden uitgevoerd door een aannemer op basis van een integraal bestek.

De binnensportaccommodaties (gymzalen, sporthallen en zwembaden) worden op dit moment beheerd en geëxploiteerd door de gemeente. In Maarsse worden zes binnensportaccommodaties geëxploiteerd door een commerciële exploitant. De sportzalen worden met name gebruikt voor het onderwijs. Buiten de onderwijsuren maken verschillende verenigingen gebruik van de binnensportaccommodaties. De gemeente is eigenaar van alle binnensportaccommodaties.

De gemeente is eigenaar van alle ondergronden van de buitensportaccommodaties, m.u.v. sportpark

Wagendijk te Kockengen. De gemeente is ook eigenaar van zo'n 40 velden, de verenigingen zijn eigenaren van de andere velden.

De kantines / clubhuizen en kleedkamers zijn allen in eigendom van de verenigingen. Zij zijn hiervoor ook verantwoordelijk.

In onderstaande tabel 4.1 is een vereenvoudigde weergave van de werkelijkheid op het gebied van beheer en onderhoud. De verschillen per sportpark en vereniging zijn op hoofdlijnen beschreven, maar er zijn verscheidene zaken die verschillend per vereniging zijn geregeld. Het betreft dus een globale weergave van de werkelijkheid.

In tabel 4.2 is de eigendomsverhouding weergegeven.

Tabel 4.1 Onderhoudsverdeling

Kern	Sportpark	Soort onderhoud							
		Dagelijks onderhoud	Groot onderhoud	Vervangings-investering	Vervanging sporttechnisch meubilair	Vervanging niet sporttechnisch meubilair	Beheer en klein onderhoud	Groen / paden op het park	Energie
Maarssenbroek	Daalseweide	G	G	G	G	G	V	V	V
Maarssenbroek	Zwanenkamp	G	G	G	G	G	V	V	V
Maarssenbroek	Fazantenkamp	G	G	G	V	V	V	V	V
Maarssendorp	Oostwaard	V	V	G / V	V	V	V	V	V
Maarssenbroek	Reigerskamp	V	V	V	V	V	V	V	V
Maarssenbroek	Boomstede	V	V	V	V	V	V	V	V
Tienhoven	Tienhoven	G	G	G	G	G	V	V	V
Breukelen	Broekdijk-Oost	G	G	G	G	G	V	G	V
Kockengen	Wagendijk	G	G	G	G	G	V	V	V
Kockengen	Sportweg (korfbal)	V*1	V	G	G	G	V	V	V
Kockengen	Sportweg (tennis)	Is specifiekere verdeling						V	V
Nieuwer ter Aa	Nieuwer ter Aa	G	G	G	G	G	G	V	V
Nigtevecht	Nigtevecht (voetbal)	G	G	G	G	G	V	G	V
Nigtevecht	Nigtevecht (tennis)	V	V	V	V	V	V	V	V
Loenen ad Vecht	De Heul *1	V	V	V	V	V	V	V	V

*1 De gemeente verstrekt voor deze taken een bijdrage aan de vereniging

Tabel 4.2 Eigendom

	eigenaar	kunstgr voetbal	natuurgr voetbal	natuurgr training	Pup.veld	Wettraveld voetbal	asfalt handbal	Atletiek baan	natuurgr korfbal	kunstgr korfbal	kunstgr tennis	all-weather court	Minibaan / oefenkooi	Canada tennis	gravel tennis	kunstgr hockey	natuurgr hockey	paard-rijbak	totaal	totaal gemeente	totaal verenigingen	
kern, complex	eigenaar																					
Breukelen, broekdijk oost voetbal	gemeente	2	2	2	0	0														6	6	
Breukelen, broekdijk oost handbal	gemeente						2													2	2	
Breukelen, broekdijk oost tennis	gemeente										0	0	0	0	8					9	8	1
	vereniging										0	0	0	0	1							
Kockengen, wagendijk voetbal	gemeente	0	0	0	0	0														2	0	
	vereniging	1	1	0	0	0														2		2
Kockengen, sportweg korfbal	gemeente								2	0										2	2	
	vereniging										0	0	0	0	3					3	3	
Kockengen, sportweg tennis	gemeente										0	0	1	0	1					4,5		1,5
	vereniging										0	0										
Nieuwer ter aa, voetbal	gemeente	1	1	0	0	0														1,5	1,5	
Nigtevecht, voetbal	gemeente	0	1	1	0	0														2	2	
	vereniging										0	0	0	0	0					0	0	
Nigtevecht, tennis	gemeente										0	0	0	0	0					2,5		2,5
	vereniging										0	0	1	0	2							
Loenen aan de Vecht, De Heul voetbal	gemeente	0	0	0	0	0														4	0	
	vereniging	0	3	1	0	0														4		5
Loenen aan de Vecht, De Heul hockey	gemeente															0	0			4	0	4
	vereniging														3	1				4		
Loenen aan de Vecht, De heul tennis	gemeente										0	0	0	0	0					8,5	0	
	vereniging										0	2	1	0	6					8,5		8,5
Maarssen, daalseweide voetbal	gemeente	0	4	3	0	2														10	9	1
	vereniging	1	0	0	0	0														10		1
Maarssen, daalseweide korfbal	gemeente								0	0										4	0	
	vereniging								2	2										4		4
Maarssen, daalseweide tennis	gemeente										0	0	0	0	0					12,5	0	
	vereniging										0	0	3	4	7					12,5		12,5
Maarssen, fazantenkamp voetbal	gemeente	0	2	1	1	0														5	4	
	vereniging	1	0	0	0	0														5		1
Maarssen, zwanenkamp atletiek	gemeente							1												1	1	
Maarssen, oostwaard hockey	vereniging															3	0					3
Maarssen, oostwaard paardrijden	vereniging																	1	1			1
Maarssen, reigerskamp tennis	vereniging										0	0	0	0	10							10
Maarssen, boomstede tennis	vereniging										0	0	0	0	8							8
Tienhoven, voetbal	gemeente	0	1	0	0	1														2	2	
Totaal aantal eenheden		5,5	15	8	1	3	2	1	4	2	0	2	3	4	46	6	1	1	104,5	39,5	65	

5. Tarieven

Het tarievenbeleid van de binnensport (waar de gemeente direct zeggenschap over heeft) richt zich op het betaalbaar houden van de sport. Wel ligt er de opdracht om meer kostprijsdekkend te gaan werken. Om invulling te geven aan de Strategische Heroverwegingen (PUSH) zijn de tarieven de afgelopen jaren behoorlijk gestegen, maar nog niet kostendekkend. Er wordt in brede zin gestreefd naar tariefoptimalisatie.

6. Bevolkingsprognose Stichtse Vecht

De onderstaande cijfers laten zien dat het aantal kinderen binnen deze gemeente langzaam afneemt en het aantal ouderen fors toeneemt. Dit heeft directe consequenties voor het aantal deelnemers aan sportverenigingen waarvan traditioneel veel kinderen lid zijn, zoals voetbal en hockey.

Tabel 6.1 Bevolkingsprognose

Aantal inwoners	2013	2030	groei/krimp
alle leeftijden	64400	65200	1%
Per leeftijdscategorie	2013	2030	groei/krimp
0-10 jaar	7400	7300	-1%
10-20 jaar	7700	7100	-8%
20-30 jaar	7000	7100	1%
30-40 jaar	7000	7200	3%
40-50 jaar	10200	7000	-31%
50-60 jaar	9900	7500	-24%
60-70 jaar	8300	9200	11%
70-80 jaar	4400	7600	73%
80-90 jaar	2100	4200	100%
> 90 jaar	400	800	100%

N.B. Op basis van CBS, oktober 2013.

7. Sportparticipatiecijfers

Tabel 7.1 Sportdeelname en overgewicht

Sportdeelname		
Stichtse Vecht		37%
Vergelijk met Nederland		29%
Vergelijk ambitie NOC*NSF in 2016		35%
Sportdeelname per kern algemeen		Jeugd
Breukelen	42%	87%
Loenen	55%	82%
Maarssen	31%	80%

N.B. Aantal lidmaatschappen sportverenigingen, Bron = KISS (NOC*NSF)

Sportdeelname Norm gezond bewegen			Vergelijk regio
Jeugd 9 – 12	Breukelen	X ¹⁰	91%
	Loenen	95%	
	Maarssen	92%	
Jeugd 12 - 19	Breukelen	84%	86%
	Loenen	92%	
	Maarssen	92%	

¹⁰ Dit cijfer is niet bekend.

Sportdeelname Norm gezond bewegen			Vergelijk landelijk
Volwassenen		62%	65%
Senioren (65+)		67%	69%

N.B. Bron = ggd

Overgewicht			Vergelijk regio
2-jarigen (2012)		8%	7%
5-6 jaar (2008)	Loenen	10%	13%
	Breukelen	9%	
	Maarssen	10%	
13-14 jaar (2008)	Breukelen	13%	15%
	Maarssen	12%	
19-64 jaar (2012)		46%	45%
65 + (2012)		15%	16%

N.B. 2013, bron = ggd

8. Begroting 2015 e.v.

Begroting 2015	Rekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
<u>Sport: organisatiekosten</u>	565.599	514.822	654.381	644.759	637.403	631.531
<u>Combinatiefuncties</u>	282.201	301.800	40.000	40.000	40.000	40.000
<u>Sportbevordering</u>	114.815	96.194	131.456	131.457	131.458	131.457
<u>Breukelen zwembad Kikkerfort (exploitatie)</u>	-173.796	-354.470	-323.421	-326.717	-329.327	-334.347
<u>Kikkerrfort algemeen (salarissen e.d.)</u>	618.214	625.684	637.586	637.586	637.586	637.586
<u>Maarssen Safari gebouwenbeheer</u>	496.198	771.956	741.956	722.037	702.120	682.203
<u>Exploitatie sportaccommodaties SFN</u>		719.122	597.205	597.205	597.205	597.205
<u>Sportaccommodaties (binnensport)</u>	346.127	168.879	110.721	106.080	105.065	100.932
<u>Sportterreinen</u>	109.894	-13.701	-170.701	-170.701	-170.701	-170.701
<u>Groene sportterreinen: organisatiekosten</u>	646.634	110.244	121.546	121.152	119.847	118.669
<u>Groene sportterreinen Breukelen</u>	451.749	264.319	259.651	254.985	164.508	160.072
<u>Groene sportterreinen Loenen</u>	130.150	198.674	88.674	88.674	88.674	88.674
<u>Groene sportterreinen Maarssen</u>	268.558	271.359	271.359	271.359	271.359	271.359
Totaal	3.856.343	3.674.882	3.160.413	3.117.876	2.995.197	2.954.640

9. Landelijke trends en ontwikkelingen

Nederland is een sportland en een land dat ondernemend is op sportgebied. De sportsector is een groeimarkt. Enkele trends in deze markt zijn¹¹:

- Ouderen vormen een groeimarkt. Deze doelgroep is vooral op zoek naar sporten en activiteiten die tot een hoge leeftijd uitgevoerd kunnen worden en een sociaal karakter hebben.
- De 'gevestigde orde' wordt bedreigd door nieuwe aanbieders en concurrentie vanuit onverwachte hoek.
- Strengere eisen, onder andere op gebied van veiligheid en een verschuiving van 'verantwoordelijkheid van de overheid' naar 'overlaten aan de markt'.
- Mensen hebben minder tijd voor sport. Dat geldt met name voor de leeftijdscategorie 20-50 jaar en kun kinderen.
- De consument stelt hoge kwaliteitseisen.

¹¹ Bron: www.sport-koepel.nl

- Vervluchtiging: men doet vaak alles maar kort en de beschikbare tijd en geld wordt over meerdere goederen en activiteiten uitgesmeerd. Hiermee hangt ook gemak en last-minute planning samen.

Vanuit de gemeente signaleren we hiernaast nog de trend dat op steeds meer basisscholen de vakleerkracht gym wegbezuinigd is of wordt. Dit leidt er toe dat er steeds vaker (onbevoegde) leerkrachten de gymles verzorgen. Hierdoor krijgen de kinderen een steeds beperkter aanbod aangereikt wat er voor zorgt dat de motorische vaardigheden sterk afnemen. Aangezien onder schooltijd het enige moment is dat je zeker weet dat 100% van de kinderen bereikt wordt is dit een zorgelijke trend (zie paragraaf 2.2).

Consequenties voor de sport:

- De sport- en bewegingsmarkt wordt groter, gedifferentieerder en complexer.
- Er is veel alternatief sportaanbod, vooral van commerciële sportcentra.
- Er vindt meer vermenging plaats van sport, recreatie en bewegingsactiviteiten.
- Het vinden van gekwalificeerde vrijwilligers voor verenigingen wordt lastiger.
- Sport krijgt steeds meer te maken met wet- en regelgeving op allerlei terreinen en raakt meer vervlochten met andere terreinen zoals welzijn, onderwijs, gezondheidszorg, recreatie en ruimtelijke ordening. Hierdoor kan de sport ook professionaliseren en de kwaliteitseisen verhogen.
- Een flexibel sportaanbod wordt noodzakelijk: mensen willen sporten wanneer hen dat uitkomt en niet gebonden aan een strak verenigingsregime.
- Professionalisering van de sport en recreatie industrie.
- De sporter is bereid meer te betalen voor hogere kwaliteit.

10. De landelijke kaders

Sporten en bewegen zijn goed voor de lichamelijke en mentale gezondheid en de sociale contacten. Maar er zijn nog te weinig mensen die genoeg bewegen of sporten. De Rijksoverheid wil mensen stimuleren meer te sporten en bewegen¹². De Rijksoverheid zet in op een veilig sportklimaat, heeft het Nationaal programma preventie opgesteld en zet in op 'sport en bewegen in de buurt'. Men stimuleert de samenwerking tussen scholen sportverenigingen, gemeente en bedrijven. Daarnaast is het programma Special Heroes ontwikkeld, waarin kinderen in het speciaal onderwijs kennis leren maken met hoe leuk het is om te sporten en te bewegen. Eén van de andere speerpunten is het bewegingsonderwijs op de lagere scholen verbeteren.

Vanuit de NOCNSF¹³ wordt naast 'een leven lang sporten' ook ingezet op het stimuleren van sporters met een beperking en trajecten voor doelgroepen op lokaal niveau. NOC*NSF werkt samen met de sportbonden aan het verder versterken van de georganiseerde sport met het doel het aantal mensen dat wekelijks aan sport doet te vergroten van 50 naar 60 procent in 2016. En men ziet Nederland graag in de top 10 van de beste topsportlanden van de wereld.

De provincie Utrecht ziet voor zichzelf nauwelijks nog een rol op sportgebied.

11. Overzicht sportverenigingen

Organisatie
OSM75 atletiek & recreatiesport
Badmintonvereniging Breukelen
Biljartvereniging Apollo
Biljartvereniging De Bergerie
Biljartvereniging Langegracht
Biljartvereniging 't Heicop
Bowling vereniging Maarssen
Breukelense Dartclub Yapping Gobs
Breukelense Zaalvoetbalvereniging
Breukelense zwem- en poloclub De Meent
Bridgeclub Breukelen
Bridgeclub de Vechtstreek

¹² <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/sport-en-bewegen>

¹³ www.nocnsf.nl

Bridgeclub Haddekik
Bridgeclub Kamerik-Kockengen
Bridgeclub Loenen
Bridgeclub Maarssen
Bridgeclub Maarssenbroek
Bridgeclub NRB2000M
Bridgeclub Vreeland
Damvereniging Nieuwer Ter Aa
Dans- en Sportfitvereniging Terpsichore
Dartclub Phoenix
Gymnastiek- en sportvereniging DOS Vreeland
Gymnastiek- en Sportvereniging Wilskracht
Gymnastiek- en turnvereniging VIRTO
Gymnastiekvereniging VINEO
Handbalvereniging Nijenrodes
Happy 2 Run
Hengelsportvereniging Breukelen
Hengelsportvereniging Maarssen
Hockeyvereniging Maarssen MHV
IJsclub Breukelen
IJsclub De Volharding
IJsclub Hoek van Spengen Nooit Gedacht
IJsclub Kockengen
IJsclub Maarssenveen e.o.
IJsclub Vreeland
Judovereniging Barberio
Kanovereniging UKC
Kegelclub Gooi maar Raak
Kegelclub Maarssen
Keluarga Silat Perisai Diri, locatie Loenen
Ki-Aikido
Ki-Musubi Dojo/wama-Ryu
Klaverjasvereniging Maarssenbroek-KVM
Korfbalvereniging OVVO
Landelijke rijvereniging en ponyclub Gunterstein
Landelijke Rijvereniging en Ponyclub Marsua
Lawn Tennisclub Kockengen
Lawn Tennisclub Loenen
Lawn Tennisvereniging Breukelen
LbnK
Loenense Damvereniging
Loenense Mixed Hockeyclub
MTC de Horizonrijders
NeiChia
Nigtevechtse IJsvereniging De Korte Baan
Nijenrode Roeivereniging Het Galjoen
Omnisportvereniging ESDO
OSM Badminton
OSM Basketball
Pencak Silat Perisai Diri Senam
Planeta capoeira
Polstokvereniging Stichtse Vecht

Roos Ruitersport
Schaakgenootschap Vecht en Ommelanden
Schaakvereniging Vegtlust
Schaatsvereniging de Vechtstreek
Schietsportvereniging Loenen aan de Vecht
Sportvereniging DAW
Sportvereniging De Vecht
Sportvereniging GEMS
Sportvereniging Helios
Startgemeenschap Stichtse Vecht
T.T.V. Maarssen
Taekwon-Do IN NAE DO KWAN
Tafeltennisvereniging WIK
Tai Chi Academie
Tennisclub Maarssenbroek
Tennisvereniging de Blauwe Reiger
Tennisvereniging Luck Reack
Tennisvereniging Nigtevecht
The Pink Panthers
Tiga Serangkai
Toerclub Breukelen
Triatlonvereniging Breukelen
Trimclub Maarssenveense Plassen
Voetbalvereniging CVV VIOD
Voetbalvereniging D.O.B.
Voetbalvereniging D.W.S.M.
Voetbalvereniging FC Breukelen
Voetbalvereniging Kockengen
Voetbalvereniging Maarssen
Voetbalvereniging Nita
Voetbalvereniging OSM'75
Volleybalvereniging Brooklyn
Volleybalvereniging Cratos
Volleybalvereniging VOC-Maarssen
Watersportvereniging DEA
Wielertourclub Maarssen
Wielervereniging de Eendracht
Yu-Dance Maarssen
Zaalvoetbalvereniging Haddekik
Zwemvereniging MZ & PC de Fuut
Zwemvereniging Zwemlust